

UZASADNIENIE

Dnia 23.08.2023 r. do Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. wpłynęła skarga na radcę prawnego J. T. (...) V.. W skardze P. P. wskazał, że ma wobec radcy prawnego uzasadnione podejrzenie popełnienia przewinienia dyscyplinarnego polegającego na tym, że świadcząc pomoc prawną na rzecz K. P., w piśmie procesowym datowanym na dzień 28.06.2023 r., stanowiącym zażalenie na postanowienie (...) z dnia 30.05.2023 r., Sygn. akt (...) wskazała: na stronie 4, iż „(...) źródłem konfliktu pomiędzy stronami należy upatrywać w niemoralnym zachowaniu uczestnika, którego z dużym prawdopodobieństwem dopuścił się wobec małoletniej córki L. na początku 2018 r.”, na stronie 5, iż „(...) również powierzenie dziecka prawdopodobnemu oprawcy, jawi się, jako skrajnie nieodpowiedzialne oraz sprzeczne z dobrem małoletniej L.”, na stronie 10, iż „(...) natomiast zmuszanie dziecka do kontaktu z rodzicem, który z dużym prawdopodobieństwem krzywdzi małoletnią, jest w całości sprzeczne z jej dobrem” tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 w zw. z art. 6 w zw. z art. 12 ust. 1 w zw. z art. 38 ust. 1 i 3-5 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w zw. z art. 11 ust. 1 ustawy.

W dniu 30.08.2023 r. Rzecznik Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. wydała, na podstawie art. 305 § 1 k.p.k. i art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. w związku z art. 74¹ ustawy z dnia 06.07.1982 r. o radcach prawnych postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia w sprawie dotyczącej czynności radcy prawnego J. T. (...) V. dokonywanych w ramach wykonywania obowiązków pełnomocnika K. P. w sprawie wszczętej przez (...) prowadzonej przez (...) i (...) pod Sygn. (...) a dotyczącej ograniczenia władzy rodzicielskiej K. P. i P. P. nad małoletnią córką L. P. polegającej na sporządzeniu pisma przygotowawczego datowanego na dzień 28.06.2023 r. (zażalenie na postanowienie (...) z dnia 30.05.2023 r., Sygn. akt (...)), w którym zawarła twierdzenia dotyczące P. P., mające wykroczać poza granice wolności słowa określone dla radców prawnych wykonujących czynności zawodowe tj. stanowiące naruszenie art. 11 ustawy o radcach prawnych.

W uzasadnieniu postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania Rzecznik Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. wskazała, że dokonując analizy zarzutów P. P. należy wyjaśnić, że zadaniem radcy prawnego jest świadczenie pomocy prawnej. Świadczona przez radcę prawnego pomoc prawna powinna mieć na celu ochronę prawną interesów podmiotów, na rzecz których ta pomoc jest świadczona. W analizowanej sprawie radca prawny J. T.(...) V. świadczyła pomoc prawną na rzecz K. P., a nie P. P.. Realizacja tej pomocy prawnej może przybrać różne formy, w tym reprezentowania w sprawie sądowej. Oczywiście sposób formułowanie treści pisma czy wystąpienia przez radcę prawnego podlega różnym ograniczeniom (np. co do możliwości podawania informacji nieprawdziwych, konieczności zachowania umiaru i taktu, unikania działań zmierzających do zaostrzenia konfliktu, przestrzegania granic wolności słowa i innych) lecz nie może umknąć uwadze, że treść ta – przede wszystkim ma służyć ochronie interesów prawnych klienta radcy prawnego. W niniejszej sprawie strona reprezentowana przez radcę prawnego nie wniosła zastrzeżeń co jego pracy. Rzecznik Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. wskazała, że sporządzone przez radcę prawnego J. T.(...) V. zażalenie nie wskazuje na naruszenie obowiązujących przez radcę prawnego standardów działania ani innych zasad dotyczących zachowania przed sądem. Nie zostały naruszone granice wypowiedzi, w ramach których winien poruszać się radca prawny. Rzecznik Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. podniosła, że w cytowanych przez skarżącego fragmentach zażalenia radca prawny prezentowała swoją ocenę postanowienia wydanego przez sąd, opartą o twierdzenia i stanowisko swojej mandantki. Rzecznik Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. nie jest władny do weryfikacji kwestionowanych przez skarżącego twierdzeń. Kompetencje do takiej oceny ma wyłącznie sąd rozstrzygający sprawę. W ocenie Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. sposób wykonywania zawodu przez radcę prawnego nie został naruszony, a argumentacja przedstawiona w zażaleniu nie wykrocza poza rzeczową potrzebę w postępowaniu o ograniczenie władzy rodzicielskiej.

Od postanowienia Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. o odmowie wszczęcia dochodzenia w sprawie możliwości popełnienia przewinienia dyscyplinarnego przez radcę prawnego J. T.(...) V. odwołanie złożył skarżący P. P.. W odwołaniu skarżący zarzucił zaskarżonemu postanowieniu obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia tj. art. 297 § 1 pkt 1-2 i 3 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. w

zw. z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych, poprzez przedwczesne wydanie postanowienia, art. 2 § 1 pkt 3 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych, poprzez jego niezastosowanie polegające na bezzasadnym nieuwzględnieniu prawnie chronionego interesu pokrzywdzonego, art. 297 § 1 pkt 4 k.p.k. w zw. z art. 67¹ ust. 1 ustawy w zw. z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych, poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, polegające na bezzasadnym zaniechaniu przeprowadzenia postępowania w sprawie i niewyjaśnieniu wszystkich okoliczności istotnych dla sprawy, co skutkowało błędem w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mających wpływ na treść zaskarżonego postanowienia, polegający na bezzasadnym przyjęciu, iż w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego czynności dokonane przez radcę prawnego J. T.(...) V. nie wyczerpały znamion przewinienia dyscyplinarnego. Skarżący wniósł o uchylanie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Rzecznikowi Dyscyplinarnemu Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W..

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Trafnie Rzecznik Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. wydała na podstawie art. 305 § 1 k.p.k. i art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. w związku z art. 74¹ ustawy z dnia 06.07.1982 r. o radcach prawnych postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia w sprawie dotyczącej czynności radcy prawnego J. T. (...) V. dokonywanych w ramach wykonywania obowiązków pełnomocnika K. P. w sprawie wszczętej przez (...) prowadzonej przez (...) i (...) pod Sygn. (...) a dotyczącej ograniczenia władzy rodzicielskiej K. P. i P. P. nad małoletnią córką L. P. polegającej na sporządzeniu pisma przygotowawczego datowanego na dzień 28.06.2023 r. (zażalenie na postanowienie (...) z dnia 30.05.2023 r., Sygn. akt (...)), w którym zawarła twierdzenia dotyczące P. P., mające wykraczać poza granice wolności słowa określone dla radców prawnych wykonujących czynności zawodowe tj. stanowiące naruszenie art. 11 ustawy o radcach prawnych.

Zgodnie z art. 305 § 1 k.p.k. w zw. z art. 74¹ ustawy z dnia 06.07.1982 r. o radcach prawnych niezwłocznie po otrzymaniu zawiadomienia o przestępstwie organ powołany do prowadzenia postępowania przygotowawczego obowiązany jest wydać postanowienie o wszczęciu bądź o odmowie wszczęcia śledztwa. Bezzasadne są więc zarzuty skarżącego, że postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego zostało wydane po kilku dniach od dnia złożenia skargi. Ponadto z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 74¹ ustawy z dnia 06.07.1982 r. o radcach prawnych wynika, że nie wszczyna się postępowania, a wszczęte umarza, gdy: czynu nie popełniono albo brak jest danych dostatecznie uzasadniających jego popełnienie. Z przepisu tego jednoznacznie wynika, że nie ma potrzeby prowadzenia postępowania, w sytuacji kiedy Rzecznik Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. stwierdza, że występuje negatywna przesłanka procesowa, wskazana w art. 17 § 1 k.p.k. do prowadzenia postępowania w sprawie. Skarżący w odwołaniu bezzasadnie wskazuje, że nie jest możliwe stwierdzenie braku znamion czynu zabronionego, jeżeli w dyspozycji organów ścigania pozostają środki dowodowe pozwalające rozwiać wątpliwości i wyjaśnić, czy rzeczywiście do zdarzenia doszło, czy też nie, i czy wypełnia ono ustawowe znamiona przestępstwa, ale z których z jakichś względów nie skorzystano. Wskazać należy, że przedmiotem skargi było zawarcie przez radcę prawnego określonych sformułowań w zażaleniu na postanowieniu (...) z dnia 30.05.2023 r. i to te sformułowania użyte przez radcę prawnego podlegały ocenie przez Rzecznika Dyscyplinarnego Radców Prawnych Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. w świetle ich zgodności z zasadami obowiązującymi radców prawnych. Natomiast z odwołania skarżącego wynika, że chciałby ażeby Rzecznik Dyscyplinarny Radców Prawnych Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. prowadził postępowanie, które nie leży w jego gestii, ale w gestii sądów powszechnych, w tym przypadku (...) i (...). Podnieść należy, że zgodnie z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 06.07.1982 r. o radcach prawnych radcowie prawni i aplikanci radcowscy podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za postępowanie sprzeczne z prawem, zasadami etyki lub godnością zawodu bądź za naruszenie swych obowiązków zawodowych. Ażeby więc radca prawny odpowiadał dyscyplinarnie Rzecznik Dyscyplinarny musiałby mu zarzucić popełnienie określonego czynu, który byłby sprzeczny z prawem, zasadami etyki lub godnością zawodu bądź stanowiłby naruszenie obowiązków zawodowych. Zarówno w skardze złożonej przez skarżącego, jak i odwołaniu złożonym od postanowienia o odmowie

wszczęcia postępowania dyscyplinarnego trudno dopatrzeć się jakiegokolwiek czynu, którego miałyby dopuścić się radca prawny J. T. (...) V., który byłby sprzeczny z prawem, zasadami etyki lub godnością zawodu bądź stanowiłby naruszenie obowiązków zawodowych. W rozpoznawanej sprawie radca prawny J. T. (...) V. reprezentowała klienta K. P. w sprawie prowadzonej przez (...) i (...) o Sygn. akt (...). Wskazać należy, że jednym z podstawowych obowiązków zawodowych radców prawnych jest ochrona interesów podmiotów, na których rzecz jest wykonywana (art. 2 ustawy o radcach prawnych), a więc w niniejszej sprawie na rzecz K. P.. Za wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 24.05.2012 r. (Sygn. akt V CSK 255/11) wskazać należy, że działając jako pełnomocnik procesowy, radca prawny zwykle "skazany" jest na wiedzę jedynie o tych faktach, o których dowie się od mocodawcy. Te zatem fakty prezentuje w procesie i nie ma on obowiązku badania czy fakty te są prawdziwe. Nie może przeto ponosić odpowiedzialności za ich zgodność z prawdą, chyba że przeciwnik procesowy udowodni, iż pełnomocnik działał ze świadomością ich niezgodności z prawdą (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 19 lipca 1978 r. I CR 254/78 OSNC 1979, Nr 6, poz. 21 i z dnia 19 października 1989 r. II CR 419/89 niepubl., z dnia 20 kwietnia 2006 r. IV CSK 2/06, OSNC 2007 Nr 2, poz. 30). Ponadto w art. 38 ust. 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego ((...)) wskazano, że radca prawny nie może świadomie podawać informacji nieprawdziwych, ale nie odpowiada za zgodność z prawdą informacji uzyskanych od klienta. Artykuł 38 ust. 3 (...) precyzuje zasadę etyczną zakazującą radcy prawnemu świadomego podawania informacji nieprawdziwych oraz wprowadza swoisty immunitet zwalniający radcę prawnego z odpowiedzialności za podawanie potencjalnie nieprawdziwych informacji uzyskanych od klienta. W tym drugim przypadku podawanie informacji niezgodnych z prawdą nie może jednak następować świadomie (tak w „Kodeks Etyki Radcy Prawnego. Komentarz” red. dr T. S., rok 2023). Z samego faktu, że druga strona procesu nie zgadza się z twierdzeniami prezentowanymi przez klienta radcy prawnego nie można wyprowadzić wniosku, że radca prawny świadomie podaje informacje nieprawdziwe. Praca pełnomocnika (obrońcy) warunkowana jest dużym stopniem zaufania do wiarygodności opinii i relacji uzyskiwanych od klienta. To na podstawie dostarczonych przez klienta dowodów lub dowodów pozyskanych dzięki informacjom przez niego przekazanych możliwe jest budowanie sensownej strategii prowadzenia sprawy (...). Co więcej, radca prawny zasadniczo powinien przedstawiać i popierać wersję zdarzeń uzyskaną od klienta nawet wówczas, gdy jest przekonany o jej niskim prawdopodobieństwie, gdyż jej ocena z punktu widzenia prawdziwości znajduje się w kompetencji sądu, a nie radcy prawnego (tak w „Kodeks Etyki Radcy Prawnego. Komentarz” red. Dr T. S., rok 2023). Brak jest więc podstaw, ażeby w rozpoznawanej sprawie przypisać radcy prawnemu odpowiedzialność za treść sformułowań zawartych w zażaleniu z dnia 30.06.2023 r.

Sąd rozpoznający sprawę wskazuje, że w niniejszej sprawie nie doszło również do naruszenia przez radcę prawnego J. T. (...) V. przy formułowaniu wypowiedzi zawartych w zażaleniu z dnia 30.06.2023 r. zasad związanych z granicami wolności słowa przy wykonywaniu czynności zawodowych, a więc postanowienie Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. jest również w tym zakresie prawidłowe. Zgodnie z art. 11 ust. 1 (...) radca prawny przy wykonywaniu czynności zawodowych korzysta z wolności słowa i pisma w granicach określonych przepisami prawa i rzeczową potrzebą, a z zgodnie z art. 38 ust. 1 (...) radca prawny obowiązany jest w swoich wystąpieniach zachować umiar i takt. Z przepisów tych wynika, że zachowanie radcy prawnego powinno być oceniane przy wzięciu pod uwagę danych okoliczności sprawy, a rzeczowa potrzeba to tylko takie zachowanie lub zestaw działań związanych z wykonywaniem zawodu, które w danych okolicznościach są konieczne i niezbędne dla skutecznego chronienia powierzonego radcy prawnemu interesu klienta, zgodnie z zasadami profesjonalnego udzielania pomocy prawnej. Zawarte w zażaleniu z dnia 30.06.2023 r. sformułowania użyte przez radcę prawnego, które stanowią podstawę skargi, są uzasadnione i wynikają z rzeczowej potrzeby zwalczania postanowienia wydanego przez Sąd Rejonowy w Kępnie Wydział III Rodzinny i (...) w dniu 30.05.2023 r., Sygn. (...). Wszystkie kwestionowane przez skarżącego sformułowania zawarte w zażaleniu dotyczyły przedmiotu sprawy. W sformułowaniach tych radca prawny zachowała również takt i umiar, biorąc pod uwagę materię, która była opisywana w zażaleniu. Każdorazowo użycie określonych sformułowań poprzedzone zostało opisem: „prawdopodobnie”, „z dużym prawdopodobieństwem”, a więc nie były to kategoriyczne stwierdzenia przypisujące skarżącemu określone zachowania. Radca prawny opisując określone zachowania opisała je w sposób rzeczowy, skrótowy, zachowując powściągliwość. Wbrew stanowisku skarżącego zawartemu w odwołaniu, nie można przyjąć, że oddalenie zażalenia z dnia 30.06.2023 r. przez (...), stanowi o zasadności zarzutów zawartych w odwołaniu. Z samego faktu bezzasadności zażalenia nie można wyprowadzić wniosku, że radca prawny formułując określone twierdzenia w zażaleniu dopuściła się naruszenia zasad wykonywania

zawodu radcy prawnego, bowiem zasadność lub niezasadność złożonego środka odwoławczego nie może być utożsamiana z naruszeniem sposobu wykonywania zawodu przez radcę prawnego w kontekście obowiązujących przepisów prawa, zasad etyki i zasad jego wykonywania.

W rozpoznawanej na skutek odwołania sprawie, należy więc przyjąć, że postanowienie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. z dnia 30.08.2023 r. o odmowie wszczęcia dochodzenia w sprawie dotyczącej czynności radcy prawnego J. T. (...) V. dokonywanych w ramach wykonywania obowiązków pełnomocnika K. P. w sprawie wszczętej przez (...) prowadzonej przez (...) i (...) pod Sygn. (...) a dotyczącej ograniczenia władzy rodzicielskiej K. P. i P. P. nad małoletnią córką L. P. polegającej na sporządzeniu pisma przygotowawczego datowanego na dzień 28.06.2023 r. (zażalenie na postanowienie (...) z dnia 30.05.2023 r., Sygn. akt (...)), w którym zawarła twierdzenia dotyczące P. P., mające wykraczać poza granice wolności słowa określone dla radców prawnych wykonujących czynności zawodowe tj. stanowiące naruszenie art. 11 ustawy o radcach prawnych - wobec nie stwierdzenia popełnienia przez radcę prawnego J. T. (...) V. czynu, który mogłyby zostać zakwalifikowane jako przewinienia dyscyplinarne jest prawidłowe i należy w całości utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

Ze względu na powyższe należało orzec jak w sentencji.

Łączne koszty postępowania wyniosły 1.000,00 zł, kosztami tymi w całości została obciążona Okręgowa Izba Radców Prawnych (...) W., zgodnie z przepisem art. 70⁶ ust. 2 zdanie drugie ustawy z dnia 06.07.1982 r. o radcach prawnych.

Pouczenie:

Niniejsze postanowienie jest prawomocne i ostateczne, bowiem zgodnie z art. 426 § 1 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w niniejszej sprawie Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. działał jako organ II instancji i od tego postanowienia nie przysługuje środek odwoławczy.